Interview with [...] Mikhaleshin, Solotvin (If_Sol_09_028)

Name: Mikhaleshin

Code: If_Sol_09_028

Born: 1931

Gender: Female

Nationality: Ukrainian

School: Primary Education

Length: 48:43

Transcription:

Мехалешин 1931 год рождения, 2 класса

Дочи Марійка

48:43 продолжительность записи

01:10 Чи памятаете ви хто тут жив до війни? Чи буди евреї?

01:36 Так були, багато було.

01:39 Донька: у нас на город навіть жили

01:50 Були дві родини на городі жили. Їхні хаи на городі стояли.

02:08 Один був ляхар. Латав. А другий шив на машинці. Призвиша не памятю.

Клязера памятаю. Продавав газову воду. У нас бло евреїв багато, хата-в хату. Від старого міста до ринку.

03:06 **а як назвалися вулиці, на яких евреї жили?**

03:07 Крута. Зараз Мартинця, а була Крута. А потому переробили на Тиху.

04:30 А що про евреїв памятаете? Чи знаєте де їх синагога була?

04:35 А чи знаете ви що таке синагога?

04:37 А що це таке?

04:39 це жидівсбка школа, то як церква. Там попри синагогу стежка була. Ну як не піти не подивитися. Бігали дивитися? Ми забігли, а вони ах-вай-вай... так молили. Ми чули. Та як не забігти? Стоїмо слухаемо. Пришли дві старі єврейки та вивели нас, не сварили нас навіть. А я боялася жидів. Тому що я їх била, а мене якось старі євре зайнялися лопати через те, що я їх била.

05:40 А чого ви їх били? Вони щось погане вам робили?

05:42 Тому що я хотіла їх бити. Нічого поганого вони мен не робили, просто хотіла.

(розповідає дитячи ігри, в яки грали як були дітьми)

07:18 Магазини жиди тримали. На замовлення они озили. А якщо грошей не було, то вони забирали майно. Ми називали х жиди, без імен.

07:50 а чи памятаете як звали евреїв, котрі жили у вас на вулиц?

07:55 На вудиці тут жила Маностирецька. Її чоловік у шахті робив. Шість дітей було.

Михайло Шибунчак був на скрипці грав.

09:16 Кукер був лікарем зубним. В центрі жив. Герман та другий якийсь був. Кукери жили й до віни. А донька з двома братами Кукерами до школи ходила.

10:13 Донька: ви роскажіть як ви єврею допомогали переховуватися.

10:19 Тікали жиди, забирали найдорожче з собою. Не знали куда їх німці несли. А жид якийсь з цього року убрався у плащ та біжить до нас. Та просив у нас переховатися. Заліз до підвалини до нас. Та в ночі пішов кудись. Ми не знамо куди. А усіх розсьріляли на окопищі. А одна жидівка врятувалася, а потім місцеві підказали, що вона врятувалася. Та німці знайщли її та вбили. Та тепер там є така впадина де їх розстріляли.

12:24 а за те о наводли на євреїв платили якійсь кошти?

12:25 та ні ... та ще й аптекар жид був. Файний був, любив помагати усім. Пельц був такий. Його жінку забрали. А його доньки питаютьс у нього де мами забрали. А він вітповів, що то дане богом. А потім й їх забрали.

13:37 Тайк був такий. Продавав мясо. Скупав та продавав. Там була різарня де Сидлецький. Син Тайка приїзжає скоро. Начальник зараз.

14:46 Донька: скоро він приїзжає. та є їхне тут кладовище було давне . На моїй памяті тільки Кукера поховали. То саме нове поховання. То кажуть, що повинно пройти сто років з останнього поховання, а поім можно його зносити. На камнях викарбувано всяке, стере таке кладовище. Тайк поставив огорожу на кладовищі. А взагалі багато євреїв було. То кажуть, що Солотвино було еврейським містом.

15:41 А чи знаєте ви про історію свого міста, як воно буо сформовано?

15:50 Донька: у нас там за потоом, там де новий міст. Там з потічком місто було Краснопіль. Там по-моему щось провалился.

16:35 як служба правиться, то приложити вухо та чутно як грає музика під землею.

17:30 а чи ули у вас друзі серед євреїв?

17:33 були, вони це кожної суботи до річці ходили молиися. Така мілинівка текла тут. Вони оржики пекли тоненьки та свічку затикали у коржики. Та потм ці коржики пускали на воду. Я хоила за нима, бачил це. А ми в них маміння кидали, а вони нам блочкі такі файні давали. Ми в них каміння, а вони нам булочки...

18:18 а чи ули сваркитакі велики між євреями та українцми?

18:21 та ні, так трохи посварилися та пошли сам своєю дорогою. А ми їх жидами наивали. Даяли їх.

19:19 розкажіть про їхні свята!

19:52 отак вони клали гарбуз та лізли собі на тин. Та клали туди гарбуз, у нього наливали воду та у гарбузі дирку пробивали аби на них трошки капало на голову. Щоб гріхи змити. Гріх, що Ісуса розпяли.

20:45 вони молилися дуже, гарні жиди були. Але вони не такі щоб тобі подарував. Запише в зошит та потім спросить, може й с хати вигнать.

Були всякі. Ось коли моя сестра виходил заміж, то одна єврейка принесла мідівник. Така груба була, у нас яйця покупала. А ось на весілля медівник принесла. Та дала його моїй матері та побажала солодкого подружнього життя. Ал не зійшла на свято, не зайшла до хати. То їм неможна було.

22:36 кожної суботи у них сабаш був. То їм не можна було нічого робити. Так якто хтось йде, то запрошували сірник запалити. І я забігала запалити сірник. Та вони давали великий пряник.

24:05 тут рядом такий Буц жив.

(24:00-25:30 про українські свята про зелені свята)

25:31 от як жида ховали вони казали, що здох. Ото вони не несли на плечах к у нас, а несл у руках. Т як вони несуть, то ми візмемо дві покришки та бах-бах, а вони його на землю кладуть, бо то неможна нести, коли дзвенить. Коли колокол дзвонить то теж не можна нести. А ми кришки візмемо як єврей здох та бах-бах-бах, а вони ставили.

Ховали, так роздягали до голого. Завертали у простоні та ховали.

(про поляків та життя у селі)

28:20 А чи були змішан браки між євреями та українцями?

28:27 та не було, з поляками так, а не з жидами.

(про польский остел та православну церкву та про їхнє розташування)

29:23 у синагозі було щось замуровано в стіні. Щость таке, жиди стародівні, як обраи такі.

(католицький костел зараз тубдиспансер. про тубдиспансер росповідає, що у 12й гдині вночі можна як правиться служба.)

31:50 донька: зараз у синагозі склади. А до того там була кондитерська фабрика. А потім торгівлю там вели.

32:00 а там нічого не чутно, як у костелі?

32:10 та ні, нічого не було. Спортзал там був, нічого не чутно..

(рассказывает об организациях, мероприятиях в Солотвине после войны).

53:45 були такы, що переховували жидыв по селах. А ми не переховували. А потім вони поверталися до цих місць. А якщо дізналися бм, що переховують, то покарали б.

37:00 а де ще були євреї окрім Солотвина?

37:10 та більш ніде не було такого. Вони торгували. А по селах мож один-два. Тому що вони не займаються господаркою.

Мясо вони кошерне їли. Різал аби крові не було. Магазин називався ядка. Там кошерне продавали Свиню не їли. Але чому не знаємо.

38:53 а що їли?

38:55 Малай їли. Така пасочка. Кури покували. Жид не сяде їсти поки хлопа не обшукав. Брихали, говорили. Дорожче продавали. Жид такий шахрай.

(розповть про те, що в родиі 2 єврейки. Ожинився син з єврйкою. Сама проти була, але кто питав...?)

41:24 та після війни хтось з євреїв тут залишився?

41:24 Тайк залишився. Десь втік, а потім повернувся. Отож німці повбивали євреїв та поляків трохи.

42:04 донька: до моїх днів дожили Тайк та Кукер більше я нікого не памятаю.

(повторює розповіть про те як вели розстрілювати євреїв)

43:16 памятаю як тут жінка з онькою жили Вишнівські. І внучка була завелика. А дочьки чоловік пішов на польску войну. А пойшли німці, та онучка ця тікала через вкно. Німці її засреліли та вона так й овисла на вікні. А бабця стара була. Просилася щоб її застреліли. Та вони віповіли, що шкода куль для неї старої.

45:20 а чи пямятаєте якісь слова єврейськ?

45:25 Та ні, вони отак казали ах-вай-вай... а дальше я не знаю...

(росповіть про шкільні роки. Разом з єврейками до школи ходили. Єврейські дівчата були гарнше вдягнені. Про дитинство)

English translation of transription:
Not yet.

Description:

Pre- World War II life in Solotvin.

Jewish residents of Solotvin.

The Holocaust.

Community: Stanislawow (Ivano-Frankivsk)

Source URL:http://www.jgaliciabukovina.net/node/111741